

ת"פ 61370/10/20 - מדינת ישראל, יחידת תביעות שלוחת רחובות נגד אלירן בסט

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 61370-10-20 מדינת ישראל נ' בסט

בפני
כבוד השופטת זהר דיבון סגל
בעניין:

המאשימה
הנאשם
מדינת ישראל
יחידת תביעות שלוחת רחובות
ע"י ב"כ עוה"ד רותם נבון פסחה
נגד
אלירן בסט
ע"י ב"כ עוה"ד קריטי

גזר דין

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בהתאם להסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א)+7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה), ובהחזקה כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 10 רישא לפקודה.
2. כחלק מהסדר הטיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש, התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר שיבחן את נסיבות ביצוע העבירות ונסיבותיו האישיות של הנאשם ויעביר המלצותיו לבית המשפט. כמו כן ולבקשת ההגנה, התבקש שירות המבחן להתייחס לסוגיית הארכת מאסר מותנה חב הפעלה שעומד ותלוי נגד הנאשם.
3. שני תסקירי מבחן מונחים בפני בית המשפט. ובסופו של תהליך אבחון וטיפול הומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה והארכת המאסר המותנה העומד והתלוי כנגדו, זאת כענישה מרתיעה ומוחשית, המאפשרת פניות לשילוב בתהליכי טיפול ובתעסוקה יציבה. חרף זאת, נותרו הצדדים חלוקים בעניין העונש שראוי שיוטל על הנאשם וכל צד טען בעניין זה כראות עיניו וכמיטב שיקול דעתו המקצועי.

כתב האישום המתוקן

4. ביום 3.9.2020 בשעה 23:20 או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב מסוג מזדה בעל ל.ז 2301165 (להלן: הרכב), בחניון ברחוב גולדה מאיר בנס ציונה (להלן: המקום). בהמשך, במסגרת בדיקה שגרית על ידי שוטרים שהגיעו למקום, עלה כי בעל הרכב נוהג ללא רישיון. בנסיבות אלו הגיעו שוטרים לרכב, והנאשם פנה לקראתם תוך שהוא משליך מידו סם מסוג קוקאין בתוך שקית שקופה במשקל של 9 גרם נטו. בהמשך, במהלך החיפוש ברכב, נתפס סכום כסף בסה"כ של 2,650 ₪, שקיות חלוקה ומשקל דיגיטלי.

תסקירי מבחן

תסקיר מיום 3.11.2022 (להלן: התסקיר הראשון)

5. התסקיר מבוסס על שיחה עם הנאשם, מסמך שהציג המעיד עליו כ"עוסק פטור", קשר עם גורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות ברחובות, מידע הקיים מחקירות קודמות בעניינו בין השנים 2012-2015, כתב האישום המתוקן, פרוטוקול בית המשפט מיום 12.1.2022 והרישום הפלילי המעודכן ליום 3.11.2022.
6. מהתסקיר עולה כי הנאשם בן 28, נשוי ואשתו עתידה ללדת אותה עת. השניים חזרו להתגורר בבית אמו של הנאשם בנס ציונה. הנאשם הוא הצעיר במשפחת מוצאו ולו אחות כבת 29, אביו נשוי ואב ל-2 ילדים קטנים, אינו בקשר עם הנאשם, אמו עובדת בתחום הניקיון וכסייעת בגן ילדים, נישאה בשנית ולה שני ילדים קטנים נוספים. הוריו התגרשו כשהיה בן 6 והנאשם תיאר תקופה זו כקשה ומורכבת אשר השפיעה על תפקודו לאורך השנים. כאשר היה בן 11, כך מסר, עבר להתגורר עם בן הזוג של אמו ותיאר תחושת של קיפוח והזנחה. בהמשך, עבר להתגורר עם סבתו ומסר כי במסגרת זו חש נוח ואף גילה קירבה לדודו שהתגורר באותו הבית.
7. הנאשם מנהל עסק בתחום השליחויות בשעות אחר הצהריים, ובשעות הבוקר עובד במחסן רשת גולברי. לדבריו סיים 10 שנות לימוד, עבר בין מספר מסגרות לימוד, גילה בעיות התנהגות ואלימות וסיים לימודיו בגיל 16 במסגרת פרויקט היל"ה. עוד לדבריו, בגיל 18 החל לעבוד במוסך בבעלות דודו במשך 3 שנים והתנתק מהחברה השולית עמה התרועע. בהמשך, חזר להתנהל באופן נפסד, ריצה מאסר משך כ-5 חודשים וצבר חובות לגורמים שונים ושוליים. מבדיקה שערך שירות המבחן עלה כי הנאשם התגייס בגיל 18 לשירות באגף מקא"ם במהלכו גילה קשיי הסתגלות ובעיות משמעת. הנאשם מסר כי לאחר חצי שנה נפלט מהמערכת הצבאית בגין אי התאמה.
8. מעיון ברישומי הפלילי עולה כי לנאשם שתי הרשעות קודמות מתחום הסמים. בהתייחסו לעברו הפלילי, שיתף הנאשם כי התנהל באופן שולי והיה עסוק בהשגת כסף זמין ומהיר, ובזמן שהתנהל כך הציב לעצמו גבולות לשמירה על עצמו מפני התדרדרות משמעותית ומסכנת חיים. בהתייחסותו לשימוש בסמים, מסר כי החל לצרוך סמים מסוג קנאביס בשנת 2018 וראה בעיסוק בסם כמקור להכנסה וסיוע בהפחתת חרדה והתמודדות עם מצוקות רגשיות.
9. שירות המבחן פירט בתסקיר אודות היכרות קודמת עם הנאשם במסגרת ת.פ. 18-11-26685 שהסתיים בצו מבחן. שם התמיד להגיע באופן רציף ונעשתה עבודה שיקומית במספר תכנים. אולם בנובמבר 2020 הסתיים הטיפול נוכח צאתה של המטפלת לחופשת לידה, והנאשם סירב להשתלב בטיפול אצל מטפלת אחרת. עוד פורט כי הנאשם המשיך להגיע לבדיקות שתן כאשר ניכר כי מגיע מתוך מחויבות חיצונית בלבד. בחודש מרץ 2021 היחידה הפסיקה את בדיקות השתן שכן לאורך תקופת צו המבחן עלו קשיים בשיתוף הפעולה ופעמים התבטא הנאשם באופן לא מותאם ואף תוקפני, דיווח על מעורבות נוספת בפלילים וצמצם מעשיו ולא אפשר בחינה ביקורתית של בחירותיו.
10. באשר לעבירה בה הורשע מסר כי ברקע לה התמודד עם משבר בבית אמו והרגיש צורך בשימוש מתוך רצון לבריחה מהתמודדות עם הקושי המשפחתי. הנאשם הודה בהחזקה לצורך שימוש עצמי על אף שבפועל לא השתמש בסם בזכות מעצרו. כן מסר כי הכסף שנמצא ברכבו שייך לחברו.
11. הנאשם מסר כי מאז הכיר את אשתו ומזה שנתיים, ערך שינוי משמעותי בחייו וניתק קשרים עם חברה שולית. לדבריו, אינו רואה צורך בשילוב בטיפול בתחום הסמים מאחר ונמנע משימוש. אולם מסר כי מעוניין בפגישות פרטניות על מנת לסייע לו להמשיך בתהליך שיקום חייו. מבדיקת שתן שערך עלה כי הבדיקה נקיה משרידי סם.

12. בין גורמי הסיכוי, לקח שירות המבחן בחשבון את השינוי שערך הנאשם לאחרונה, ניתוק מקשרים שוליים, מאמציו להשתלב בתעסוקה, נישואיו ורצונו בהקמת משפחה נורמטיבית ולהוות דמות משמעותית חיובית לילדיו העתידיים, רצונו להשתקם, הבעת מוטיבציה לבחון קשייו ודפוסיו המכשילים, גילוי נכונות לשיתוף פעולה עם שירות המבחן, העובדה כי מחפש הכוונה ותמיכה בחייו, ההליך הטיפולי בו היה משולב לראשונה בחייו, ביטוי הצער והחרטה שמביע על התנהגותו בעבירה וההזדמנות שרואה בניהול ההליך הפלילי כנגדו כמונע ממנו הדרדרות נוספת. ובין גורמי הסיכון, העובדה כי מדובר בבחור צעיר בעל קווים שוליים, התקשה לגלות יציבות במסגרות שונות לאורך השנים, ללא גורם תמיכה מכוון, תחושת שייכותו בחברה שולית ועבריינית בעבר נוכח העדר דמויות הוריות משמעותיות ונוכחות, קושי בהיענות לסמכות ולעמוד בדרישות ושמירה על החוק, שימוש בסמים, נאשם נעדר כלים להתמודדות אדפטיבית ולו דפוס העלול להובילו לשימוש ולהתנהלות שולית.

13. לאחר שקלול כל אלו, המליץ שירות המבחן על חיזוק מאמצי שיקום הנאשם ולשלב בטיפול. בהתאם לכך נמסר כי הנאשם הופנה לטיפול הכולל פגישות פרטניות ומעקב בדיקות שתן ביחידה ברחובות. נוכח זאת, המליץ שירות המבחן על דחייה של ארבעה חודשים.

תסקיר מיום 7.2.2023 (להלן: תסקיר משלים)

14. התסקיר המשלים מבוסס על שיחות עם הנאשם, מידע שהועבר לידי שירות המבחן מגורמי הטיפול ב"חוסן" - יחידה להתמכרויות ברחובות (להלן: היחידה), ועיון ברישום הפלילי המעודכן ליום 17.1.2023.

15. ממידע שהועבר מגורמי הטיפול ביחידה עולה כי הנאשם מגיע בקביעות למפגשים הטיפוליים, בדיקות שתן שמוסר נמצאות נקיות משרידי סם, הנאשם משתף פעולה ומביע עצמו בנושאים השונים ובייחוד כחלק מהסתגלותו למציאות חיים חדשה לאור הולדת בתו, וניכר כי פנייתו לטיפול הינה מתוך נכונות ורצון פנימי. זאת בשונה מהגעתו בעבר לטיפול. כמו כן, לא נפתחו נגד הנאשם תיקים פליליים נוספים.

16. שירות המבחן התרשם מהנאשם כבעל רצון לשינוי ושיקום, מוטיבציה להמשיך ולהשתלב בתהליך הטיפול בו מתמיד, בעל מודעות באשר לדפוסיו המכשילים, שומר על ניקיון משימוש בסמים וניכר כי חשיבתו כיום מאופיינת בחשיבה בוגרת והוא מגייס כוחות להתמודדות אדפטיבית עם קשיים בחייו. זאת בשונה מהתנהלותו בעבר. כן לקח שירות המבחן בחשבון את חלוף הזמן מביצוע העבירה והעובדה כי בפועל, הנאשם משולב בתעסוקה, מפרנס משפחתו ומשולב בטיפול. נוכח האמור, המליץ שירות המבחן על הטלת צו מבחן למשך שנה והארכת המאסר המותנה העומד והתלוי כנגדו, זאת כענישה מרתיעה ומוחשית, המאפשרת פניות לשילוב בתהליכי טיפול ובתעסוקה יציבה.

טיעוני הצדדים לעונש

17. המאשימה בטיעוניה עמדה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם ובהם הגנה על הציבור מפני נגע הסמים. המאשימה הפנתה למעשיו כפי שמתוארים בכתב האישום המתוקן, החזקת סמים בכמות נכבדה, לצד משקל אלקטרוני וסכום כסף במזומן, וטענה כי אלו מלמדים על רצון הנאשם למכור את הסמים ולהפיק רווח והדגישה את סוג הסמים ופוטנציאל הנזק הגלום בהם. בהתאם עתרה להכריז על הנאשם כסוחר סמים. בנסיבות העניין עתרה המאשימה להכריז על הנאשם כסוחר סמים וכן עתרה לקבוע מתחם ענישה בין 10 ועד ל- 20 חודשי מאסר וענישה נלווית. עמדתה תמכה בפסיקה.

18. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות הפנתה המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם, שחרף גילו הצעיר, צבר שתי הרשעות קודמות בתחום הסמים וביצע את העבירות כאשר מאסר מותנה מרחף מעל ראשו וכן

הפנתה להרשעותיו בתחום התעבורה (טעת/1, טעת/2 וטעת/3). המאשימה אינה מתעלמת מהמלצת שירות המבחן אך לטעמה זו אינה הולמת את חומרת העבירות, עברו הפלילי של הנאשם, והשלב הטיפולי בו נמצא. הודגשו הזדמנויות קודמות שניתנו לנאשם לשקם חייו, אותן לא השכיל לנצל, לקחת האחריות החלקית ולסירובו של הנאשם לקחת חלק בשיח קבוצתי. מכאן, סבורה המאשימה כי אין מקום לחרוג ממתחם הענישה ולבטל לא באופן כה קיצוני כטענת ההגנה.

19. מטעמים אלו, העונש הראוי לנאשם, כך לדברי המאשימה הוא 12 חודשי מאסר וענישה נלווית. באשר להפעלת המאסר המותנה, סבורה המאשימה כי יש להפעילו בחופף ובמצטבר כך שהנאשם ירצה 14 חודשי מאסר בפועל. כן עתרה המאשימה לחילוט הרכוש שנתפס מהנאשם בעת מעצרו.

20. בא כוח הנאשם טענה כי המתחם אליו עותרת המאשימה מחמיר יתר על המידה, אינו תואם את נסיבות ביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנהוגה. בא כוח הנאשם לא הרחיב אודות נסיבות ביצוע העבירה ולא הציג פסיקה על אף שהיה מן הראוי לעשות כן אך ביקש להבחן את הפסיקה שהציגה המאשימה מעניינינו בהיותה עוסקת במקרים חמורים יותר.

21. בא כוח הנאשם מיקד טיעונו בהליך השיקומי שעבר ועובר הנאשם אשר מצדיק לשיטתו את הארכת המאסר המותנה. בתוך כך הפנה ללקיחת האחריות בהזדמנות הראשונה, ולעיקרי תסקיר שירות המבחן המדברים על השינוי שערך הנאשם תוך הבחנה מהליכים קודמים והדגיש את השינוי וההתבגרות של הנאשם לנוכח השינויים במצבו המשפחתי. בהתאם לכך, טען כי התנגדות המאשימה נובעת משיקולים זרים ואין טעם ענייני שלא לקבל את המלצות התסקיר, שכן ההליך השיקומי מצדיק חריגה משמעותית ממתחם הענישה הנהוג, עד כדי הזנחתו.

22. הנאשם בדברו האחרון אמר את הדברים הבאים: "אני מצטער על מה שעשיתי, לא הערכתי מספיק באותו זמן. היום אני בחיים שונים, יש לי אישה וילדה קטנה. עוד לפני ששלחו אותי מבית המשפט בחרתי לעשות את תהליך השיקום. אני אשמח שזאת תהיה הפעם האחרונה שניפגש."

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

23. כידוע, מתחם העונש ההולם ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה תוך מתן משקל לערכים החברתיים שנקבעו כתוצאה מביצוע העבירות, למידת הפגיעה בהם ולמדיניות הענישה הנהוגה והכל בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

24. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו הם הגנה על בריאות ושלווה הציבור מפני נזקים אשר נגרמים כתוצאה משימוש בסמים, השפעתם ההרסנית והממכרת ומפני נזקים עקיפים הנגרמים כתוצאה מעבריינות נלווית לשימוש בסמים, ובתוך כך הגנה על הביטחון האישי ורכוש הציבור.

25. כידוע, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא נגזרת של סוג הסם, הכמות הנתפסת ונסיבות ההחזקה. הרי שיש להבחין בין סם מסוכן מסוג הרואין, קוקאין ובין קנאביס, כאשר הראשונים נחשבים לסמים קשים במיוחד. זאת לנוכח השפעותיהם על גוף האדם ופוטנציאל ההתמכרות הגבוה. בית המשפט העליון עמד על הצורך במיגור תופעת

הסמים באמצעות הטלת ענישה הולמת (ראו בהקשר זה: ע"פ 7952/15 מדינת ישראל נ' שץ (15.2.2016)).

26. אשר לסכנה הנשקפת מסם הקוקאין ראה ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה (4.7.2012):

"יתכן ועבירות הסמים הקשים הם כה נפוצות עד שהתרגלנו אליהן ואולי אף אבדה לנו הרגישות למחיר שלא רק החברה משלמת אלא המשתמש עצמו. הקוקאין נחשב ולא בכדי, לסם קשה. זאת הן בשל ההשפעות על גוף האדם והן בשל פוטנציאל ההתמכרות הגבוה שטמון בו. על פי רוב, לאחר נטילת הסם חווה המשתמש תחושה חזקה של אופוריה. לאחר האופוריה מגיעה התרסקות שמתאפיינת בתשישות, שינה, דיכאון ממושך - וצורך עז להשיג מנת סם נוספת. נמצא גם שהמוח מסתגל במהירות לאפקט האופוריה, וכתוצאה מכך המשתמש צורך כמויות הולכות וגדלות מהסם. הגדלת מנת הסם מעצימה את הפגיעה שנגרמת למשתמש ובכלל זאת פרנויה, פאניקה ושיבוש בפעילות החשמלית של הלב עד כדי פוטנציאל להתקף או לדום לב... הפגיעה ביחיד חוזרת חלילה לפגיעה בחברה. השימוש בסם מסוג קוקאין יוצר צורך להמשיך ולהשתמש. כתוצאה מכך עליו לחפש מקורות כספיים למימון הסם, לאו דווקא בדרכים חוקיות, תוך שהוא חווה הידרדרות מתמדת בתפקוד הפיזי והקוגניטיבי".

27. בטרם אדון בפרטי המקרה הקונקרטי, תוצג פסיקה שיש בה ללמד על מדיניות הענישה הנהוגה וזאת ככלי עזר ושיקול בקביעת מתחם העונש הראוי. העין בפסיקה מגלה כי ברוב רובם של המקרים בסוג העבירה בה עסקינן, נוהגים בתי המשפט לקבוע את הגבול התחתון של המתחם במספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות בעוד הגבול העליון משתנה 14-18 חודשים. להלן פסקי הדין אותם מצאתי כרלבנטיים לעניינינו.

28. רע"פ 1473/18 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2018) - הנאשם הורשע בעבירה של החזקת סם מסוג קוקאין - 4 יחידות סם במשקל 1.6888 גרם וכן יחידת סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 0.4185 גרם נטו שלא לצריכה עצמית. בית משפט השלום קבע מתחם ענישה בין מאסר מותנה ועד שנת מאסר וגזר על הנאשם מאסר מותנה, קנס ופסילת רישיון נהיגה. ערעור המדינה על קולת העונש התקבל. בית המשפט המחוזי קבע את מתחם הענישה 6-12 חודשים ומצא לחרוג מטעמי שיקום והשית על הנאשם מאסר בן חודשיים ימים לריצוי בעבודות שירות. יתר רכיבי הענישה נותרו ללא שינוי. בקשת רשות לערער נדחתה (הוצג על ידי המאשימה).

29. רע"פ 747/14 לוי נ' מדינת ישראל (11.2.2014) - הנאשם הורשע בביצוע עבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, כאשר מדובר היה בהחזקת הירואין במשקל 4.92 גרם נטו, מחולק ל-6 אריזות, ואריזה נוספת ובה 0.095 גרם נטו של קוקאין, עוד הורשע הנאשם היום בביצוע עבירה של החזקת כחצי גרם הירואין לצריכה עצמית. נקבע מתחם ענישה 8-18 חודשים. בית המשפט קמא גזר על הנאשם, בן 50, תוך התייחסות לנסיבות חייו, שמשותף פעולה בטיפול ונמצא נקי מסם, עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו ומאסר מותנה. ערעור לבית המשפט המחוזי נדחה וכך גם בקשת רשות לערער.

30. עפ"ג 34270-03-18 זיתון נ' מדינת ישראל (13.5.2018) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 8.46 גרם נטו, זאת שלא לצריכתו העצמית. נקבע מתחם ענישה 7-18 חודשים וענישה נלווית. בית המשפט קמא לא מצא מקום לסטות ממתחם העונש ההולם שכן הנאשם לא השתקם או שינה דרכיו וגזר על הנאשם, שלקח אחריות על מעשיו בהזדמנות הראשונה, בעל הרשעות קודמות, תוך התחשבות בחלופי הזמן

והעדר פתיחת תיקים חדשים, נסיבותיו האישיות וגילו הצעיר (בן 26), עונש מאסר בן 8 חודשים, הפעלת מאסר מותנה בן 9 חודשים בחופף ובמצטבר כך שירצה 10 חודשי מאסר בניכוי ימי מעצרו, מאסר מותנה, קנס, פסילת רישיון בפועל ופסילה על תנאי. בית המשפט המחוזי בערעור קיבל את ערעור ההגנה והעמיד את עונשו של הנאשם על 9 חודשים לריצוי בפועל. יתר רכיבי הענישה נותרו בעינם.

31. עפ"ג 6761-02-15 כהן נ' מדינת ישראל (29.4.2015) - הנאשם הודה והורשע בעבירות של החזקת סם מסוג קוקאין במשקל נטו של 4.9820 גרם, יחד עם משקל אלקטרוני שלא לצריכה עצמית וכלים שלא לצריכה עצמית. מתחם ענישה נקבע 8-18 חודשים כעונש עיקרי. בית המשפט השלום גזר על הנאשם, בן 41, תוך התייחסות לנסיבותיו המשפחתיות והאישיות, הודייתו, עברו הפלילי המכביד ומצבו הכלכלי החמור, 14 חודשי מאסר, מאסר מותנה, התחייבות ופסילת רישיון נהיגה. ערעור ההגנה נדחה, למעט תקופת הפסילה.

32. עפ"ג 26655-04-14 חמדאן נ' מדינת ישראל (10.9.2014) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 5.2464 גרם נטו שלא לצריכה עצמית. נקבע מתחם ענישה 8-18 חודשים, כעונש עיקרי. בית המשפט קמא גזר על הנאשם, בן 23, ללא עבר פלילי, שהודה במיוחס לו, תוך התייחסות לנסיבות חייו וההליך הטיפולי והשיקומי שנמצא בראשיתם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, מאסרים מותנים וחילוט. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי נדחה.

33. תפ 3282-06-19 מדינת ישראל נ' אחמד אבו יחיה (7.6.2022) - הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בהחזקת סם מסוג קוקאין שלא לצריכה עצמית במשקל 4.1422 גרם נטו. מתחם ענישה נקבע 6-15 חודשים. בית המשפט גזר על הנאשם 16 חודשי מאסר הכוללים הפעלת מאסר מותנה, מאסר על תנאי קנס ופסילה.

34. ת"פ 44914-01-17 מדינת ישראל נ' פרץ (23.9.2019) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של החזקת סם שלא לשימוש עצמי בכך שהחזיק בתחתוניו סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל 12.4 גרם שלא לצריכתו העצמית בלבד. נקבע מתחם ענישה בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר. בית המשפט סטה ממתחם הענישה משיקולי שיקום וגזר על הנאשם, בן 49, רווק, בעל עבר פלילי הכולל הרשעה אחת, תוך התייחסות לכך שמצבו הבריאותי והנפשי לא טוב, הפסקת שימושו בסמים, ההליך הטיפולי שעבר ושיקומו, צו של"צ, מבחן, מאסר על תנאי וקנס.

35. ת"פ 17610-09-15 מדינת ישראל נ' אבו עבד (3.4.2019) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של החזקת סם מסוכן מסוג קוקאין בשל 4.0168 גרם קוקאין, שלא לצריכה עצמית. נקבע מתחם ענישה 6-14 חודשים כעונש עיקרי. בית המשפט גזר על הנאשם, צעיר לימים, שהודה ונטל אחריות על מעשיו, נעדר עבר פלילי, ללא תיקים פתוחים, עונש של שישה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה קנס, התחייבות ופסילת רישיון נהיגה.

36. ת"פ 25474-11-15 מדינת ישראל נ' פלוני (4.5.2016) - הנאשם הודה והורשע בעבירה של החזקת סמים שלא לצריכה עצמית, בכך שהחזיק סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל של 4 גר' נטו אשר הוטמנו במיכל הדלק של הרכב. במעמד זה נמצא ברכב סך של 3036.2 ₪ וכן משקל אלקטרוני. נקבע מתחם ענישה 8-20 חודשים. בית המשפט גזר על הנאשם בעל רישום פלילי מבית המשפט לנוער, 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, התחייבות וקנס.

37. לרשימה זו נצרף את פסקי הדין אותם הציגה המאשימה, חלקם עוסקים בנסיבות חמורות יותר והתאמות למקרה הנוכחי נדרשות. עפ"ג 6495-09-15 מדינת ישראל נ' דחל(2.12.2015); ת.פ. 50955-01-16 מדינת ישראל נ' וקנין (6.1.2019); ת.פ. 10316-06-13 מדינת ישראל נ' עשיו (6.1.2016) ות.פ. 19015-10-16 מדינת ישראל נ' בן יוסף (10.2.2019).

38. ועתה לבחינת העבירה בנסיבותיה. כמתואר באישום הראשון, החזיק הנאשם החזיק בביתו סם מסוכן מסוג קוקאין אשר שכידוע סיכון רב טמון בהפצתם בקרב הציבור הן בשל ההשפעות על גוף האדם והן בשל פוטנציאל ההתמכרות הגבוה הטמון בו. כמות הסם - 9 גרם נטו, נכון כי נראו במחזוריתנו כמויות גדולות בהרבה, אך העובדה כי הסמים הוחזקו לצד משקל אלקטרוני ולצד סכומי כסף נכבדים, מלמדת על כוונה ברורה להפצתם של הסמים.

39. לאור כל האמור ובהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות, מידת הפגיעה הבינונית בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה, מצאתי לקבוע מתחם העונש ההולם בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-14 חודשי מאסר, לצד רכיבי ענישה נוספים.

קביעת העונש בתוך המתחם

40. לחובת הנאשם עומד מאסר מותנה, המאשימה כזכור עתרה להפעלתו במצטבר ובחופף לעונש שיוטל על הנאשם בגין התיק דנן ובעוד שההגנה עתרה להארכתו לפי סעיף 85 לחוק העונשין.

41. מזכיר, מי שנדון למאסר מותנה, והורשע בעבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת התנאי (סעיף 55 לחוק העונשין). חריג להוראה זו קבוע בהוראת סעיף 56 לחוק העונשין, המאפשר לבית המשפט להורות על הארכת תקופת התנאי או חידושה, אם שוכנע כי לא יהיה זו צודק להפעילה, ובלבד שמדובר בהרשעתו הראשונה של הנאשם בגין עבירה נוספת. חריג לחריג קבוע בהוראות סעיפים 82 ו-85 לחוק העונשין, המסמיכים את בית המשפט להאריך מאסר מותנה חב הפעלה, לנאשם העובר טיפול למשתמשים בסמים, או כזה שסיים טיפול, ובלבד ששוכנע כי "לא יהיה זה צודק להפעיל את המאסר על תנאי משום שיש סיכוי לשיקומו של האדם, כי הפעלת המאסר על תנאי תסב לו נזק חמור, וכי אין סיכון לשלום הציבור בשל הארכת התנאי".

42. ובעניין זה ראו ע"פ 6131/21 אלפה נ' מדינת ישראל (13.1.2022):

"מלאכת הענישה היא מלאכה מורכבת, בבחינת תמהיל של מטרות הענישה - גמול, הרתעה (אינדיבידואלית וכללית) ושיקום. המחוקק מעודד נאשמים שבחרו לילך במסלול הקשה והמפרך של הליכי גמילה, על מנת לאפשר להם לפתוח דף חדש ונקי ולצעוד לעבר האופק הנורמטיבי. לשם כך, נכון המחוקק אף לצאת מגדרו וליתן לנאשם "מכור" הזדמנות נוספת, שלא ניתנת לנאשם "רגיל". כך, קובע סעיף 82 לחוק העונשין, שכותרתו "טיפול במשתמשים בסמים", כי בית המשפט רשאי, חלף הפעלה של מאסר על תנאי בר-הפעלה, להטיל צו-מבחן שבמסגרתו יעבור הנאשם טיפול בקהילה. לא רק הנאשם שצלח הליכי גמילה יוצא נשכר אלא גם החברה כולה.

43. ונחזור למקרה הפרטני. לחובת הנאשם עומדות שתי הרשעות קודמות, שתיהן בגין עבירות סמים

(טעת/1). הראשונה מת.פ 28211-11-15 מיום 27.6.2016 בגין סחר בסמים, אז מכר הנאשם לקטין סם מסוכן מסוג חשיש תמורת סכום של 100 ₪ וצירף תיק נוסף שעניינו הפרת הוראה חוקית. בית המשפט אישר את הסדר הטיעון שגובש בין הצדדים והשית על הנאשם עונש מאסר בן 5 חודשים שירוצה בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 6 חודשים, קנס ופסילת רישיון נהיגה. הנאשם החל לרצות את עבודות השירות ביום 20.9.2016 אך בשל תפקוד לקוי ביותר, הפרות משמעת ולמרות שזומן לשיחות ברור רבות וניתנו לו הזדמנויות חוזרות הוא לא השכיל לנצלן ולבסוף השלים את מכסת הימים במאסר בין כותלי הכלא. הנאשם השתחרר מריצוי עונש המאסר ביום 10.9.2017. לאחר קצת יותר משנה וחרף קיומו של מאסר מותנה, שב הנאשם והסתבך בפלילים. בפעם זו מכר סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל שאינו ידוע למאשימה ותמורת סכום של 300 ₪. בגין מעשה זה ביום 24.2.2020, מצא בית המשפט להאריך את המאסר המותנה שעמד נגד הנאשם משיקולי שיקום למשך שנתיים והעמידו בצו מבחן וצו של"צ (ת.פ 26685-11-18 - טעת/3). חרף זאת ובחלוף 7 חודשים, כאשר מאסר מותנה חב הפעלה מרחף מעל ראשו, שב הנאשם והסתבך בביצוע העבירה בגינה נותן את הדין ובהחזקת סם מסוכן מסוג קוקאין בכמות נכבדה המלמדת על כוונה ברורה להפצה.

44. המאשימה ובית המשפט נהגו בנאשם במידת הרחמים, לא מוצה עמו הדין, לא בפעם הראשונה וגם לא בפעם השנייה. ננקטה פעמים ענישה שיקומית שנועדה לאפשר לנאשם הזדמנות להיטיב את דרכיו. במסגרת צו המבחן שיתף הנאשם פעולה עם הגורמים הטיפולים ביחידת ההתמכרויות, שולב בשיחות פרטניות, הביא את עצמו בפתיחות ועסק בנושאים חשובים, וגם מסר בדיקות נקיות. עם זאת, ניכר כי הנאשם התקשה להעמיק ולהתמיד בטיפול, וברגע שנתקל בקושי ולנוכח חילוף הגורם הטיפולי, הוא נהג בחוסר בגרות, חסר מודעות לתוצאות החלטה זו, סירב להמשיך בשיחות ומשום שפעל ממחויבות חיצונית, הופסק המעקב אחר תוצאות בדיקות השתן. בד בבד, התקשה הנאשם לשתף פעולה עם שירות המבחן, התבטא באופן תוקפני ושאינו מתואם, לא התייצב לבדיקות שתן ולא הגיע באופן סדיר ואף הסתבך פעם נוספת בפלילים. ולנוכח כל אלו, עולה תמיהה מדוע לא הוגשה בקשה להפקעת צו המבחן.

45. לא רק שעונשים קודמים והליכים טיפוליים, לא השיגו את אפקט ההרתעה כמצופה והם לא הובילו את הנאשם לשנות את דרכיו, אלא שהנאשם פירש זאת כהיתר להמשיך ולבצע עבירות בתחום הסמים וניכרת הסלמה במעשיו. ומכיון שלא היה בעונשים קודמים להשיג את אפקט ההרתעה, מתחייב לטעמי שינוי גישה והטלת עונש הולם שיהיה בו לשקף לנאשם את חומרת מעשיו. ראו ע"פ 328/20 פלוני נ' מדינת ישראל (8.6.2020).

46. לזאת אוסיף את התרשמות שירות המבחן מהנאשם כבחור צעיר בעל קווים שוליים אשר גילה בעיות התנהגות, קשיי הסתגלות בתחומים שונים בחייו, לימודים צבא תעסוקה, הוריו לא היוו גורם תמיכה מכוון ולכן כאשר חש תלוש ובודד מצא תחושות שייכות בחברה שולית ועבריינית. כן התרשם שירות המבחן כי כאשר מרגיש הנאשם קושי ונעדר כלים להתמודדות אדפטיבית הוא רואה בשימוש בסמים כמקור לבריחה מהתמודדות, דפוס אשר עלול להוביל לחזרה לשימוש ולהתנהלות שולית. לכן סבר שירות המבחן כי הנאשם פיתח תלות בסמים וזקוק לסיוע בגיבוש זהותו האישית ובקבלת כלים להתמודדות אדפטיבית בחייו. ואולם, הנאשם שלל נזקקות טיפולית בתחום ההתמכרויות, וכזכור, מסר כי טרם הספיק להשתמש בסמים שנתפסו בזכות מעצרו, וגם מסר בדיקות שתן המעידות על ניקיון מסמים. אגב, לממונה על עבודות השירות מסר דיווחים סותרים באשר למשך תקופת הניקיון מסמים, פעם מסר כי התקופה היא שנתיים ופעם מסר שלוש שנים.

47. אינני מתעלמת כהוא זה מהסימנים החיוביים המאפיינים את חייו של הנאשם, השינוי האישי והמשפחתי, הנישואים והוטלת הבת לצד עבודה כעצמאי בתחום המשלוחים. מדובר במגמה חיובית וראויה להערכה. וגם אם ניכר כי

הפעם בשונה מן העבר הנאשם מונע ממוטיבציה פנימית, וחל שינוי בשיתוף הפעולה של הנאשם עם גורמי הטיפול, והוא שולב בטיפול רגשי העוסק בוויסות רגשי וזוגיות, וגם על כך יש לברך אך אין המדובר בשינוי יסודי ויציב המצדיק סטייה מהעונש ההולם. מכל מקום, גם אליבא הנאשם הוא אינו מכור לסמים וממילא לא עבר הליך גמילה, והוא שלל נזקקות טיפולית בתחום. לפיכך, לא ברור כיצד מבקש הנאשם להיבנות מהטענה לפיה "גמול נגמלתי". ולמען הסר ספק, בין הליך גמילה ובין הימנעות מסמים הבדל תהומי לא סמנטי. כך או כך, התסקיר אינו מלמד על שיקום מרשים או יוצא דופן והוא גם אינו מלמד על פוטנציאל שיקומי מבטיח.

48. לזאת אוסיף כי הנאשם הודה בעבירה של החזקת סם שלא לצריכה עצמית, ובכך חסך זמן שיפוטי יקר, אך בפני שירות המבחן צמצם מחומרת מעשיו וזאת בלשון עדינה. כך מסר הנאשם כי על רקע משבר רפואי של סבתו שב והתגורר בבית אמו, התקשה להתמודד עם השלכות המצב הרפואי ולכן הרגיש צורך בשימוש בסמים. עוד לדבריו, החזיק בסמים לשימוש עצמי ולא הספיק לעשות בהם שימוש בזכות מעצרו וגם הכסף שנתפס ברכב בכלל שייך לחבר. ומכיוון שישנו הבדל בין הודאה לבין לקיחת אחריות, ומשום שנטילת האחריות אינה מלאה, לא אוכל להעניק לה מלוא המשקל בעת קביעת העונש בגדרי המתחם.

49. מהתסקירים ניכר כי השיקול המרכזי, אם לא לומר הבלעדי, שעמד לנגד עיני שירות המבחן הוא הפגיעה הצפויה בתא המשפחתי ובמקור התעסוקה בעוד שחומרת העבירות ותוצאותיהן נדחקו לקרן פינה. נכון הדבר כי מדובר בשיקולים חשובים, אך אין הם בלעדיים או מכריעים ולבטח אין יתר שיקולי הענישה ובהם גמול והרתעה נסוגים מפניהם. וכידוע, השיקולים לאורם פועל שירות המבחן אינם בהכרח חופפים באופן מלא למגוון השיקולים שבית המשפט נדרש לאזן ביניהם בגזירת העונש. המלצת שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה - ואין באמור בה כדי לכבול את ידי בית המשפט (ראו: רע"פ 1756/16 ימיני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (16.3.2016); רע"פ 10904/04 מיארה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (9.12.2004); רע"פ 6908/04 איבגי נ' מדינת ישראל (27.7.2004); ע"פ 2048/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (14.11.2018); ע"פ 4472/16 עווד נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (15.06.2016); ע"פ 2015/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (5.8.2013)).

50. בסיכומי של דבר, בהינתן עקרון ההלימה, רמת הענישה הנהוגה וייתר הנסיבות שפורטו לעיל, המלצת הסופית של שירות המבחן לא תוכל לעמוד. חרף הסימנים החיוביים בתהליך האישי והמשפחתי כמו גם בתהליך הטיפול והשיקום, שאינם בתחום הסמים, ולנוכח ניסיון העבר קשה לומר כי מדובר בשינוי יסודי ויציב. ואין בשיקולי השיקום כדי לאיין את עיקרון ההלימה במקרה דנן ולא באופן המצדיק הארכת המאסר המותנה שהוא חב הפעלה.

51. משאמרתי את שאמרתי, מצאתי ליתן משקל לשינוי החיובי שהפגין הנאשם, ומאמציו להמשיך בטיפול בו החל, רצונו ושאפותיו לעתיד, ואלמלא היה עושה כן העונש שהיה נגזר היה חמור ובהרבה. לפיכך, ראיתי לחרוג מהכלל ולהורות על הפעלת המאסר המותנה, חלקו במצטבר וחלקו בחופף ובאופן שיאפשר ריצוי עונש המאסר שיוטל על הנאשם, בדרך של עבודות שירות. ואזכיר כי גם ריצוי מאסר בדרך של עבודות שירות הוא פריווילגיה, אשר בבסיסה עומדת תכלית שיקומית (רע"פ 5512/20 לוי נ' מדינת ישראל (16.8.2020); רע"פ 4081/20 טבדידשווילי נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (19.7.2020)).

52. ולנוכח התוצאה אליה הגעתי לא מצאתי להעמיד הנאשם בצו מבחן, לו רצונו בשינוי בטיפול ובשיקום כן ואמיתי שהרי הוא יוכל להמשיך בהליך בו החל גם מבלי צו מבחן שירחף מעל ראשו.

תוצאה

53. אני מכריזה על הנאשם כסוחר סמים וגוזרת עליו את העונשים הבאים:

א. 7 חודשי מאסר.

ב. אני מורה על הפעלת המאסר המוטנה מת.פ 26685-11-18 בן 6 חודשים מיום 24.2.2020 בחופף ובמצטבר לעונש המאסר שהוטל בסעיף א.

ג. סך הכל ירצה הנאשם 9 חודשי מאסר בדרך של עבודות שירות אשר ירוצו בהתאם לחוות הדעת הממונה על עבודות השירות מיום 31.10.2022. הנאשם יתייצב לריצוי עונש עבודות שירות במפקדת מחוז מרכז ביום 15.5.2023.

הנאשם מוזהר כי עליו לעמוד בתנאי ההעסקה ובדרישות הממונה, לרבות בדבר איסור צריכת סמים ואלכוהול, וכי כל חריגה מהכללים עלולה להביא להפסקת עבודות השירות וריצוי יתרת עונש המאסר מאחורי סורג ובריח.

ד. 3 חודשי מאסר אותם לא ירצה הנאשם אלא אם יעבור בתוך שלוש שנים עבירות סמים מסוג עוון לרבות נהיגה תחת השפעת סמים.

ה. 6 חודשי מאסר אותם לא תרצה הנאשם אלא אם תעבור בתוך שלוש שנים עבירות סמים מסוג פשע.

ו. קנס בסך 720 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 5 תשלומים, כאשר התשלום הראשון ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.5.2023 ויתר התשלומים ישולמו בכל 10 לכל חודש שלאחריו.

ז. אני פוסלת את הנאשם מלהחזיק ולקבל רישיון נהיגה וזאת למשך 6 חודשים וזאת בתנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים עבירות בהן הורשע ונהיגה תחת השפעת סמים ו/או סירוב להיבדק.

הרכוש שנתפס מידי הנאשם כמפורט בכתב האישום יחולט לאוצר המדינה - קרן החילוט האפוטרופוס הכללי.

צו כללי למוצגים

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ה' ניסן תשפ"ג, 27 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

